

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

Róm. 8:31

A TISZÁNTÚLI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Felelős szerkesztő és kiadó:

D. Dr. RÉVÉSZ IMRE

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECEN, KÁLVIN-TÉR 17. SZÁM. (PÜSPÖKI HIVATAL)

Megjelenik havonként kétszer, 1-én és 15-én
Előfizetési ára évi 20 forint

GYERMEKEGYHÁZ AZ ISKOLÁBAN

A korszerű pedagógia a szemléltető eszközök széleskörű igénybevételével törekszik az ismeretek rögzítésére. Ezeknek a szemléltető eszközöknek legtöbbször, mivel a mai magas színvonalon álló és kiértékelt elméleti pedagógiával van alátámasztva, a gyakorlatban kitűnően alkalmazható. Ezek közül is kiemelkednek eredetiségükben az ifjúsági Vöröskereszt és az iskolaszövetkezetek, ahol a tanulók önállóan működnek és töltenek be feladatkört.

Amely iskolában ezeket megszervezték, a nevelő munkatöbbletét a gyermek nevelési és tanítási eredményei bőséggel jutalmazták. A gyermekben valóban maradandó tudást, értéket és örökké emlékezetes kellemes élményt hagyott.

A vallásoktatás terén mennyiségileg nagyon szerény szemléltető eszköz áll rendelkezésünkre. A képes Biblián kívül úgyszólván alig van alkalmas és elfogadott segédeszközünk a vallásos élet előmozdítására a vasárnapi iskolán kívül alig és csak nagyon kevés helyen van egyéb hitéleti szervezet az iskola keretében.

A vallásoktatásnál a szemléltetés különleges helyzetet teremt. Itt a rajzzal és a megjelenítéssel is óvatosan kell eljárni, mert nem érjük el a kívánt célt. Jézus lerajzolását vagy megszemélyesítését mindig külön megfontolás tárgyává kell tenni, nehogy komolytalanná váljék tanításunk.

Azonban különösen eredménnyel érzékeltethetjük vallásitanításunk csaknem minden ágát (az ifjúsági Vöröskereszthez és az iskolaszövetkezetekhez hasonlóan) a gyermekegyházon és ebben a gyermekpresbitériumon keresztül, amelynek megszervezése lényegileg egyházi törvényeink alapján történik.

Gondoljuk meg, milyen tiszta fogalmat alkotnak a gyermekek a diakónusokról és a diakonisszákról, ha ezeket a tisztségük körébe tartozó feladatokkal megbízzuk és ezeket ők végre is hajtják. Ők jelentik a hiányzókat, meglátogatják a betegeket. Ekkor nemcsak ők, hanem rajtuk keresztül az egész osztály át is éli a diakónus és a diakonissza szép hivatását.

A gyermek természetes mozgási vágyának kielégítése, önálló szerepkörbe való állítása külön élmény számukra.

A gyermekegyházban a gyermektanítók segédkeznek a vallásitanítás ellenőrzésében. A kántor gyakoroltatja a tanult éneket. (Önbizalom, felelősségérzet fokozása.)

Minden hónapban egyszer-kétszer presbitéri gyűlést lehet tartani. A presbitéri gyűlés fegyelmezi a tagokat, tisztviselőket.

A gyermekegyházból — természetesen — gondnok sem hiányozhatik. Feladata pl. a vasárnapi gyermek-

istentiszteleti perselypénz összeszedése, pénztárkönyvbe vezetése. Az ilyen módon összegyűlt összeget vallásos iratok, képek beszerzésére vagy a szegény gyermekek karácsonyi ruhasegélyezésére lehet fordítani.

A gyermekegyház életében kimagasló események is előfordulhatnak. Ilyenkor ünnepélyes gyűlést lehet tartani. Pl. ha a gyermekek által adományozott úrasztali terítőt avatják fel. (A cselekvő, az adakozó egyháztag.)

A gyermekpresbitérium lelkész-elnöke az egyházközség (egyházrész) lelkésze vagy lelkészjellegű hitoktatója; főgondnoka az osztálytanító, tanár lehet.

A vallásitanítás íly módon való szemléltetése a vallásos élet hatékonyságát jelenti. Hitben erős, egyházhoz hű egyének nevelését jobban biztosíthatjuk.

A szemléltetésnek ez a módja tökéletesebb az ú. n. megjelenítésnél (demonstrációnál, dramatizálásnál), amelyet újabban igen elterjedten alkalmaznak az iskolában. A megjelenítéssel rendszerint a személy vagy a tárgy cselekvését (beszédjét, mozgását) ismételtetjük, esetleg változtatjuk, bővítjük. A gyermekegyház beállításával a gyermek önálló hatáskörrel, önállóan ténykedik egyenként és összesen. Az ilyen iskolában valóban az életben az életre nevelnek.

A gyermekegyháznak az iskolában való felállítása a mai nevelés keretébe beilleszthető, hiszen pl. a presbitérium tagjait, a gondnokot, egyházfit a tanulók maguk választják maguk közül.

A világháborúnak a lelkekben pusztító munkája után rendkívül fontos feladat vár a növendékek vallás-erkölcsi jellemének kialakítására. Ezért értelmi és vallás-erkölcsi nevelésüket akarati és szellemi világukkal kapcsoljuk egybe. A nevelő, aki az iskolát a tanulók munkaközösségének tekinti és tanításait a legkülönbözőbb szemléltetéssel kíséri, akkor végez tökéletes nevelői munkát, ha az iskolai tanítást a való élettel minél szorosabbra fűzi. A pedagógia munkájából nem hiányozhatik tehát a cselekedtető oktatásnak az a módszere, amelyet a haladó élet a gyermekegyház alakjában felszínre vetett. Működésük, mind vallás-erkölcsi, mind értelmi és nem utolsósorban egyháztársadalmi és gyakorlati nevelés tekintetében rendkívüli eredményeket biztosít.

Különösen áldásos munka folyik olyan helyeken, ahol az egyház atyailag felkarolja a gyermekegyház egyházépítő munkáját. Az ilyen helyeken nyugodtan tekinthetünk Isten országának építésére.

(Biharkeresztes.)

Fényes Kálmán.

Az érdekes gondolathoz szívesen vesszünk rövid hozzájárásokat. Szerkesztő.

AZ AGGODALMASKODÁS

Az aggodalmaskodás általános emberi tulajdonság. Hiába próbálnók letagadni, minden nagyobb kérdés alkalmával felvetődik bennünk és gyötör.

Most egyházi életünknek több olyan nagy kérdése van, melyet meg kell oldanunk. Püspök úr e lap hasábjain újév alkalmával szóvá is tette a legfontosabbakat. Az egyházfenntartás nehéz kérdéseit, melyekkel szemben állást kell foglalnunk. Nagy és egészen kicsi gyülekezeteinknek a problémája, mely egyik oldalon önálló gyülekezetekre való felosztódást, a másik oldalon pedig több egészen kicsi gyülekezetre az összefogást jelenti, mint olyan kérdések, melyekre nekünk, még sok más nehéz kérdéssel egyben felelnünk kell.

Az aggodalmaskodásról nem azért beszélek, mintha egy pillanatig is kétségem lenne arról, hogy ezekben a kérdésekben mind lelki, mind anyagi vonalon a legpontosabb, a leglelkismeretesebb előmunkálatokat kell elvégezni. Nem kell félni a kritikától. Meg kell hallgatni minden illetékes véleményt, sőt helyes, mint ahogy legutóbb a Zsinat is megtette, a problémák legszélesebbkörű megbeszélésének a lehetőségét megadni. Mindezek azonban nem azt jelentik, mintha maradhatna minden a régi-ben. Mintha el lehetne odázni a kérdést. Ilyen akarat már az egyház Urával szemben való engedetlenséget jelentene. Mindazok tehát, akik ilyen kérdésekhez indítást éreznek a hozzászólásra, vagy kritikájuk elmondására, nagyon gondolják meg, hogy bennük az Isten Szent Lelkének a

visszhangjaképpen szólnak-e a kérdésekre adott válaszok, mert ezekben a kérdésekben a döntések valóban nem könnyűek, meg kell azokat vizsgálni minden oldalról, vagy pedig csak a kísértő által felbresztett kritikai szellemnek az érvényesülése, hogy aggodalmakat ébresztve aluvásra, elodázásra vagy éppen harcra szólítson az Úr seregének sorai közül az Úr ügye ellen olyan testvéreket, akiknek helye éppen az egyház és Krisztus mellett lenne.

Az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a kérdések felvetése nagyon is időszerű volt. Nem az ember akarta azokat, hanem csak engedelmeskedtek azok az emberek, akik felvetették az egyház Urának. És érdekes, egy kicsit meg is kellene szégyelnünk kishitűségünk miatt, mert a gyülekezetek széles rétegei általában véve megértették a felvetett kérdéseket. Csak egy epizódot említek itt. Az egyháztagsági nyilatkozatról van szó. Öreg testvérünk állít lelkipásztora elé és mondja: Én nem lehetek teljes jogú egyháztag? Miért nem? mondja a lelkipászter. Ha aláírja az egyháztagsági nyilatkozatot, akkor teljes jogú egyháztag lesz. Igen ám — mondja öreg testvérünk —, de én még nem konfirmáltam. Az aggodalmaskodással szemben ilyen tapasztalatok is vannak.

Higgyük el, hogy Isten harcol a maga ügyéért, de az a döntő, hogy mi mellette állunk-e? Vannak idők, amikor mindennél többet jelent a hit kockázatának a vállalása. Csak igazán minden hitből fakadjon.

Tamás Ferenc.

I R O D A L O M

Útmutató a gyülekezeti misszió munkájához. Körlevél a lelkipásztorokhoz és a missziói munkásokhoz. 1947 ősz. Összeállította: Dr. Makkai Sándor konventi missziói előadó. Budapest, 1947. 104 lap.

Az eddigi évente egyszer megjelenő „Belmissziói Útmutató” helyett évente négyszer jelenik meg ilyen körlevél „a missziói munka irányítására és irodalmi táplálására”. Tartalom szerű ismertetés e Lapban felesleges, hiszen minden lelkipásztor megkapta az Útmutatót. Az összeállító személye feleslegessé teszi azt, hogy dícsérjük e körlevelet. Annyit mégis meg kell jegyeznünk, hogy ez Útmutató kiadása teljes fordulatot jelent a régiekhez képest, mivel theologiai alapvetést, az egyes missziói munkák elméleti és gyakorlati ismertetését adja, ad néhány példát (prédikáció, előadásvázlat) és közli az utóbbi évek theologiai irodalmának ismertetését és az egyházi folyóiratok címeit. Ezek után emberileg már csak tőlünk függ, hogy a missziói munka is azzá és olyanná legyen, mint aminek és amilyennek lennie kell. Ha pedig valamelyik missziói munkában bárki is hiányt, vagy tájé-

koztatlanságot tapasztalna, bizalommal fordulhat a szerkesztőhöz. Egyébként is az első füzet nem akarta és nem is akarhatta a missziói munkaterület minden ágát és minden kérdését megoldani, hanem csak a legsürgősebb és legaktuálisabb kérdésekre mutatott reá, amilyen kérdések még bőven vannak hátra s éppen ezért a legjobb reménységgel várjuk a következő körleveleket. Sz. G.

Dr. Somogyi Imre: Elnöki jelentés. Beszámoló a baptista vallásfelekezet 1947. évi országos közgyűlésén. 24 lap.

Ez elnöki jelentés visszapillantás a múltba, helyzetjelentés a jelenről és munkaprogramm a jövőre nézve. Erdemesnek tartjuk e tartalmas jelentés néhány részét szöszterint is közölni, hogy megismerhessük, és — ezt sem szégyeljük — ahol kell, ott tanuljunk is belőle.

„A baptista néven nevezett keresztyének általában mint missziós nép ismertek az egész földkerekségen. Alig van másik lelki közösség, amelyben az idős tapasztalata és az ifjabbak lelkesedése olyan gyümölcsöző módon harmonizálna, mint ahogy az tapasztalható baptista közösségünkben. Ezzel magyarázható az idén a Koppenhága városában tartott világgkongresszusunk jelmondata

is, mely régebbi keletű, de most aktualizálódott: Minden baptista egy misszionárius.” (6. lap.)

„Felekezeti öntudat helyett hitbéli meggyőződésre kell fektetnünk a súlyt, mert a *történelem bizonyága, valamint saját tapasztalatunk szerint a felekezeti öntudat túlzott kifejlődése és kultiválása az egyéni és közösségi hitélet elsekélyesedéséhez és stagnációjához vezet.* A felekezeti öntudat homlokterében ugyanis rendszerint a felekezeti érdek áll, amely inkább az elbizakodottságnak, mint az alázatosságnak kútforrása. A felekezeti öntudat nem mindig igényli a Szent Lélekkel való betelést, viszont a Szent Lélek nélküli egyháztagság sohasem helyettesítheti a szólóvesszőnek a szólólőhöz való viszonyát.” (8. lap.)

„Az apostolok tanácsa szerint mindenkinél meg akarjuk adni a tiszteletet, persze a világias, hitetlen szellemmel való megalkuvás nélkül. Nem érezzük hivatalva magunkat a társadalom, vagy a társadalmi mozgalmak megítélésére, de annyi őszinteséggel mégis tartozunk magyar népünknek, hogy a kirívó társadalmi bűnökre, mint veszélyes kollektív jelenségekre a Szentírás alapján rámutatunk.” (16. lap.)

Sok félreértésben volt részük, de Isten országáért egy úton, együtt óhajtanak haladni a „más néven nevezett keresztyénekkal”. (17. lap.) Más felekezettel szervezeti egységre nem léphetnek, viszont annál inkább hisznek a *lelki egység* lehetőségében és szükségességében. Érdekes az a törekvésük is, amely „a történelemhamisítás (?) berkeiben leértékelt és elsikkasztott anabaptistáknak rehabilitációjára” irányul. (22. lap.)

Énekek a szívem. *Evangéliumi énekek a vasárnapi iskola, ifjúsági, leánymunka, bibliáorák, vallásos estélyek és evangélicizációk számára.* Összeállította Dr. Ecsedy Aladár. 11. kiadás. A Magyar Református Vasárnapi Iskolai Szövetség kiadása. 1947. 120 lap.

Önmagában az a tény, hogy ez a könyv II. kiadásban jelent meg, azt mutatja, hogy az összeállító valóságos szükségét látott meg és azt elégitette ki és hogy a megújuló evangéliumi munka egyebek mellett új énekeket is igényel. Nem akarja egyébként ez a könyv a remélhetőleg hamarosan megjelenő új énekeskönyvet pótolni, vagy feleslegessé tenni, viszont az új énekeskönyv megjelenése előtt — és után is — nem felesleges az ilyen alkalmi énekek kiválogatása és kiadása. A könyvben közölt 130 ének legtöbbször a Hallelujából és Hozsánából van véve, közül azonban eddig még meg nem jelent éneket is. A könyv használhatóságát nagyban növeli az, hogy a könyv végén ki van mutatva az egyes ünnepi alkalmakra, majd az egyes esetekre (a-b-c sorrendben) való énekversek. Sz. G.

HALOTTAINK

Dr. Kun Sándor, a debreceni református Kollégium gimnáziumának 1923 szept. 1—1935 júl. 15-ig tanára, majd 1944 aug. 15-ig igazgatója, később tanterületi főigazgató, a legutóbbi időben nagykallói állami gimnáziumi tanár december 28-án váratlanul elhunyt. Debrecenben helyezték nyugalomra. Kollégiumi szolgálata értékes és sikerekben gazdag volt. Irányításával a gimnázium ifjúsága két ízben nyerte el az országos középiskolai versenypályázat elsőjét, s többször aratott ehhez hasonló szép sikert. Pedagógiai működése mellett az Országos Református Tanáregyesületben is élénk munkásságot fejtett ki, az egyesületnek 1924—33 központi jegyzője,

majd 1933—1944 főjegyzője volt. Szerkesztette a Protestáns Tanügyi Szemlét. A református tanárképzőintézet szakelőadója volt latin nyelvből az 1930—31. tanév I. felében, majd 1934—1944-ig. Latinnyelvű tankönyveket is írt a protestáns gimnáziumok használatára. Sokoldalú műveltségét a zene ápolásával is bizonyította. Működő tagja volt a debreceni Filharmónikus Zenekarnak. Jó tanár, kiváló adminisztrációs érzékkel bíró igazgató, a közösségnek hasznos, szolgálatra kész és képes tagja volt. Elhunytát özvegye és két gyermeke gyászolja. Az egyházkerület, melynek mint igazgató alkotó tagja volt, s a Kollégium, melynek igazgatótanácsai jegyzője is volt, a benne adott értékekért hálás kegyelettel őrzi meg emlékezetét.

H Í R E K

A püspök ezúton mond köszönetet azokért a kedves újévi megemlékezésekért, amelyeket maga és családja részére számos lelkésztestvértől, egyéb egyházi tisztviselőktől és egyháztágtól kapott, de egyenként megköszönni nem volt módjában. Szívből viszonzozza az áldáskívánásokat a II. Korinthus 13: 11—13. verseiben olvasható ígérel.

Szeretettel kérjük Lapunk minden olvasóját, hogy a csatolt 503,237. sz. csekklapon a folyó évi 20 Ft-os előfizetési díjat s az esetleges múltévi hátralékot mielőbb fizesse be.

Az árvíz nagy károkat okozott több szatmári egyházközségben és Bereg megyében. Az első hírek érkezése után a püspöki hivatal a még meglévő kevés ruha és cipőkészletet, amelyek az ökömenikus küldeményből még megvoltak, azonnal autóval Tiszabecs, Tiszakóród, Uszka, Milota egyházközségekbe küldte és 2000 drb. ambesdyet juttatunk a tüdőgyulladásban fekvők részére. Bereg — sajnos — megközelíthetetlen volt. Nemcsak nagy részvétellel vesszük körül a hajlék és sokszor ruha nélkül maradt testvéreinket, hanem rövidesen közegyházi adakozás is fog megindulni részükre, azonkívül reméljük, hogy az újabban érkező ökömenikus adományból is minden lehető segítséget ők fogják megkapni.

A biharkeresztesi Nőszövetség december 21-én szépen sikerült karácsonyi vásárt rendezett a háborús cselekmények által nagyon megrongált templomtorony megjavítására. Ugyanaznap este szeretetvendégség is volt. A két ünnepélyes alkalom tisztá jövedelme 1700 Ft, amely összeggel a toronyjavítás 15,000 Ft-os költsége teljes kiegyenlítést nyert. Ezt a nagy összeget a gyülekezet jórészt önkéntes adományokból fedezte.

Egyházkerületünk diakónusképző intézetének új tanéve március végén kezdődik. Felvételüket kérhetik olyan lehetőleg 18—36 éves, legalább 6 elemi iskolai osztályt végzett férfiak, akik Jézus Krisztust személyes Megváltójuknak ismerik és a diakónus-szolgálatra elhivatást kaptak. Az Anyaszentegyháznak a gyülekezeti és evangélikai munkában, valamint a szeretetszolgálatban nagy szüksége van szakképzett munkásokra. Érdeklődők az Ap. Csel. 6—7—8. részének és az I. Tim. 3: 8—13-nak elolvasása után írjanak erre a címre: Diakónusképző Intézet, Karcag-Berekfürdő. A kétéves kiképzés teljesen ingyenes.

Dr. Péter Zoltán tanárképzőintézeti igazgató egyetemi magántanárságát a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr megerősítette. Szívből gratulálunk!

Bárán egyházközség 700 kg-os harangját 1944 október 15-én átlőtték és így

használatatlanná lett. Most közadakozásból a harangot a gyülekezet 10,800 Ft költséggel újjáöntette és felszereltette. A harangavatás január 4-én, vasárnap történt meg. Erre az alkalomra Solymosi József lelkipásztor külön verset írt és egy dicsőretet is, amelyet a gyülekezet nagyon megszeretett.

Evangélikai volt Kopócsapátiban. Oláh Balázs, aki az őszi lelkési evangélikai konferencián bent volt Debrecenben, hűséges munkával készült maga és készítette a gyülekezetet az evangélikai fogadására. Papp Kálmán Jenő tiszakonyári és Szónok Béla kékesei lelkipásztorok mentek ki a gyülekezetbe és végezték az evangélikai szolgálatokat.

A tyukodi népfőiskola G. Szabó Szabolcs vezetésével túl van az előkészületeken és a napokban megkezdte munkáját. Hordozzuk szeretettel egyházkerületünk egyetlen református népfőiskoláját Imádságainkban.

A vásárosnaményi egyház a karácsonyi ünnepek alkalmával a svájci Vöröskereszt adományából 100 pár új gyermekcipőt osztott ki az arra legjobban rászorult iskolás gyermekek között.

Karácsony második ünnepén a hitvalló nyilatkozatot az egyháztagok 90 %-a tette le.

Evangélikai hét lesz január hó 19—25. napjain Kiss Antal Jenő konventi lelkész szolgálatával.

Lelkipásztor felkéri az árvíz sújtotta beregi egyházközségek lelkipásztorait, hogy — amennyiben a segélyezésnek ezt a módját megfelelőnek és lehetségesnek tartják — forduljanak tájékoztatásukkal a Kelemen Gyuláné vezetés alatt működő Beregi Háziiparhoz, ahol gyülekezetük nőtagjai otthon végezhető háziipari munkához s így jövedelemhez juthatnak. Ugyanott a háziipari munkát vállalók — külön kiutalás alapján — petroléumot is kaphatnak.

Vasárnapi iskolai tanítók, bibliaköri vezetők, ifjúsági csoportvezetők figyelmét ismétlem felhívjuk arra, hogy Dr. Tomay Dezső, Derecske, Biharmegye címen vasárnapi iskolai vezérfonal, aranymondás bélyeg kapható. Jézus élete címen a négy evangélium van feldolgozva 126 tanításban. Ára 10 forint. Hitvallás című falimondás ára 1 forint. Megrendelhető utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldésével.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

A Tiszántúli református egyházkerület elnökségétől.

99—1948. szám.

TÁRGY: Visszatért hadifoglyok temetése.

KÖRLEVÉL

a kebelbéli lelkipásztori hivatalokhoz.

Tudomásulvétel céljából szószertint szövegben közlöm a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 185,971—1948. X/a sz. alatt kelt s hozzám intézett kérését: „A honvédelmi miniszter úr 32,588. Eln.—1946. szám alatt a honvéd kerületi parancsnokságoknak elrendelte, hogy a székhelyeiken elhalálozott, visszatért hadifoglyokat honvéd temetésben részesítsék.

Ily temetéseket tehát a hozzátartozók kívánságára hősi temetőben ingyenes sírhely juttatásával és a tábori lelkész-ingyenes közreműködésével kell végrehajtani. Ingyenes sírhely juttatandó a

kerületi parancsnokság székhelyein kívül levő oly helységeken is, ahol hősi temető vagy hősi temetőrészleg áll rendelkezésre.

Katonai temetésben részesítendő az a visszatért hadifogoly, aki a hazatérés időpontjától (Hadifogoly igazolvány keltétől) számított két éven belül halálozott el, s hozzátartozója hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolja, hogy a halálozást a hadiszolgálat vagy a hadifogságban szerzett egészséggrontásai okozott összefüggésben áll.

Oly helységekre, ahol a község a temető tulajdonos, a Belügyminiszter úr a közigazgatási hatóság útján intézkedik.

Minthogy magam is kívánatosnak tartom, hogy az így elhalálozott hadifoglyok hozzátartozóinak fájdalmát és gondját ingyenes sírhely juttatásával és ingyenes lelkési szolgálat biztosításával enyhítsük, felkérem Püspök urat, utasítsa a temetőtulajdonos egyházközségeket, hogy a honvédelmi miniszter úr 32,533. Eln.—1946. számú rendeletében meghatározott esetekben az elhalálozott hadifoglyok részére ingyenes sírhelyet juttassanak.

Ugyancsak felkérem Püspök urat, utasítsa a főhatóság alá tartozó lelkészeket, hogy ilyen esetekben a temetéssel kapcsolatos lelkési szolgálatot ingyenesen lássák el.“

Debrecen, 1948. január 10.

1317—1948. szám.

TÁRGY: Népiskolák dologi államsegélyének elszámolása.

FELHÍVÁS

a dologi államsegélyben részesült iskolák igazgatóságaihoz és iskolászeki elnökökhez.

Az elmúlt évben a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr iskoláink részére több ízben dologi államsegélyt utalt ki. Ez az államsegély 1947 december 31-ig lett volna elszámolandó, de az elszámolás alig néhány egyházközségtől érkezett be.

Felhívom mindazon népiskolák vezetőseit, ahonnan ezek az elszámolások még be nem küldettek, hogy a kiutalt dologi államsegélyek felhasználásáról okmányolt elszámolásokat a püspöki hivatalhoz január 25-re feltétlenül terjesszék be.

Debrecen, 1948 január 6.

1848—1948.

TÁRGY: Az 1848—49-es centenáriumi alkalmából teendő adakozások.

KÖRLEVÉL

valamennyi egyházközséghez és minden fokú iskolához.

Az egyházkerületi közgyűlés utólagos jóváhagyásának bizonyos reményében, a Zsinattól és az egyházkerületi közgyűléstől nyert felhatalmazásunkkal élve, a következőket rendeljük:

Az 1848—49-i nagy események és alkotások évszázados megünneplése tárgyában, az egyházközségekben és az iskolákban tartandó megemlékezések formájára és anyagára nézve a konventi elnökségi tanács megbízásából készített egyetemes utasítást fognak kapni egyházközségeink és iskoláink. E tárgyban tehát mi külön rendelkezni csak arra nézve kívánunk, hogy a nagy évforduló alkalmából való hálaadást egyházkerületünk egyházközségei és iskolái milyen áldozattétellel pecsételjék meg.

Bizonyosan számítva valamennyi presbitérium és iskolai igazgatóság teljes megértésére, vett felhatalmazásunk alapján az egyházkerületi közgyűlés nevében elrendeljük, hogy az 1848 március 15-én tartandó istentiszteletek perselypénze és az ugyane napon rendezendő egyéb, akár gyülekezeti, akár iskolai ünnepeknek, akár önkéntes adakozásból, akár más módon begyűlt tiszta jövedelme teljes egészében a háborús események folytán rommá lett debreceni ispotályi templom, szegényház és parókia újjáépítésére, úgyszintén a debreceni Kollégium szellemi, anyagi és szociális újjáépítésére fordítassék.

E rendelkezésünket azzal okoljuk meg, hogy az Ispotálynak volt 1836—1842-ig prédikátora Könyves Tóth Mihály debreceni lelkipásztor, aki az Ispotályban kezdte nemes emlékü, hosszú lelkipásztori pályafutását, s aki mint az 1848—49-es eszméknek mély hitbéli meggyőződés alapján rettenthetetlen hirdetője, az önkényuralom által előbb halálra ítéltetett, majd a büntetése kegyelemből elengedtetvén, hétévi súlyos várfogságot szenvedett. Megokoljuk továbbá azzal, hogy Kollégiumunknak a szabadságharc történetében mindenki által tudottan igen nevezetese szerepe volt.

A fentemlített napon begyűlt templomi (istentiszteleti) perselypénz teljes egészében az Ispotály céljaira, a kizárólag iskolai ünnepek jövedelme teljes egészében a Kollégium céljaira fordítandó, a gyülekezetben rendezett bármiféle más ünnepség jövedelme pedig a két cél között megfelezendő. A begyűlt összegeket minden külön felszólítás bevétele nélkül azonnal be kell küldeni közvetlenül a püspöki hivatalhoz, rendeltetésük pontos megjelölésével. Felhívjuk az esperes, lelkipásztor és iskolai igazgató urakat, hogy e rendelkezésünk végrehajtására különös gondot viseljenek.

Felhívjuk a presbitériumokat és az iskolák igazgatóit arra is, hogy a két centenáriumi év folyamán bármikor rendezendő egyéb szabadságharcra vonatkozó templomi megemlékezés, vagy templomon kívüli ünnepség jövedelméből tetszés szerinti részt a fentemlített két célra minden alkalommal szintén eljuttassanak.

Jó reménységgel vagyunk meggyőződve arról, hogy a fenti két cél szerető szolgálata elől egyetlen tisztántúli magyar református testvérünk sem fogja szívét elzárni, s az egyházi és iskolai hatóságoknak nem csak kötelesség szerint, hanem a Lélek sugallatából is felettebb nagy gondjuk lesz arra, hogy ez az ünnepi áldozattétel elérhesse a maga Isten dicsőségére szolgáló céljait.

Debrecen, 1948 január 7.

A tisztántúli református egyházkerület elnöksége:

Dr. Sz. Kun Béla D. Dr. Révész Imre
e. ker. főgondnok. püspök.

3878—1947. szám.

TÁRGY: Püspöki pásztorlevél megrendelése.

KÖRLEVÉL.

Az Egyetemes Konvent Elnöksége a egyetemes konvent elnökségi tanácsának 1947 december 9-én tartott ülésében hozott 2. sz. határozata értelmében az egyházkerület püspökeinek újévi pásztorlevelét megküldte valamennyi egyházközségnek és a középfokú iskolák igazgatóinak. A pásztorlevél önköltségi ára 1 Ft.

Felhívom az egyházközségek elnökeiket, a közép- és középfokú iskolák igazgatóit, hogy a körlevél árát annyi példány után, amennyit kaptak, a küldeményhez csatolt csekklapon szíveskedjenek befizetni.

A körlevél szedését a Konvent további intézkedéséig állni hagyta, s ha igénylés mutatkozik, a szükségletnek megfelelő példányszámot előállítja és a megrendelőnek megküldi. Az igénylések ezért minél előbb bejelentendők az Egyetemes Konventnél (Budapest, XIV., Abonyi-út 21. szám).

Debrecen, 1948 január 12.

3901—1947. szám.

TÁRGY: Különbféle jellegű ált. iskolák együttműködése.

KÖRLEVÉL

az általános iskolák igazgatóságaihoz.

Tudomásulvétel és alkalmazkodás céljából szözszerinti másolatban közlöm a vallás- és közoktatásügyi minisztérium 151,424—1947. II. o. szám alatt kelt leiratát:

„Az általános iskola továbbfejlesztése tárgyában kiadott 5957—1947. VKM. sz. rendelettel (Magyar Közlöny, 175. és Köznevelés 16. sz.) helyesbített 90,000—1947. VKM. sz. rendelet 2. §-a szerint a különféle jellegű iskoláknak — ha nem mindegyikük szervezhető és fejleszhető önálló általános iskolává — lehetőleg együtt kell működniük.

A vonatkozó rendelet népünk kulturális felemelésének érdekében intézkednek így, amikor az egy helyiségben működő kisebb iskolák együttműködésével az általános iskolai rendszer minél szélesebb kiépítését lehetőleg leggazdaságosabban akarja megvalósítani.

Tudomásom van olyan esetekről, hogy az egy helyiségben levő kisebb iskolák együttműködése több helyen akadályokba ütközik. Míg egyfelől a helyi szervek közötti ellentét vagy személyi megnemértés áll útjában az együttműködésnek, addig másfelől az egyházak helyi hatóságainak elvi álláspontja akadályozza a magasabb cél elérését. Ennek eredményeképpen a helység tanulói a tanulmányi szempontból kisebb értékű osztatlan vagy 2—3 tanítós részben osztott népiskolában kénytelenek folytatni tanulmányaikat.

Arról is érkezett hozzám jelentés, hogy a már együttműködő iskolákban s főképp ott, ahol az együttműködés a különböző egyházak iskoláiból tevődött össze, a tankönyv-megválasztás tekintetében súlyos ellentétek támadtak.

Felkérem az Egyházi Főhatóságot, hogy főhatósága alá tartozó szerveit utasítani szíveskedjék, hogy abban a helységben, ahol az együttműködés még nem történt meg, az általános iskola kifejlesztése és a tanulók továbbtanulása érdekében kívánatos együttműködésre a szükséges intézkedéseket tegyék meg.

A helyi szervek az együttműködés feltételeiben előzetesen állapodjanak meg és a tankönyvek használatának kérdését is előzetes megállapodás alapján rendezzék. Abban a helységben, amelyben a megegyezés a helyi szervek útján bármilyen okból nem történne meg, kívánatos, hogy az egyházi főhatóságok lépjenek egymással közvetlen érintkezésbe a megegyezés létrehozása érdekében.

Azokban az iskolákban, amelyekben az együttműködés már megtörtént, de a tankönyvek megválasztása vagy egyéb kérdésekben előzetes megállapodás közmegegyezésre nem jöhetett létre, a fennálló problémák áthidalása szintén az egyházi főhatóságok közvetlen megbeszélése útján volna megoldható.

Abban a helységben, amelyben az egyházak helyi szervei között az együttműködés a tankönyvek megválasztása tekintetében az elvi ellentétek miatt nem jöhetett létre, megnyugtatóan közlöm, hogy az állami tankönyvek felülbírálatánál gondoskodás történt arról, hogy az egyetemes állami tankönyvekbe semmi olyan rész ne kerüljön, amely a különböző felekezetek érzékenységét sértené, így azok esetleges bevezetése nem lehet akadálya az együttműködésnek.

Debrecen, 1948 január 6.

Révész Imre,
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a Kiadóhivatal címére (Debrecen, Kálvin-tér 17., Püspöki Hivatal) kell be- küldeni.

Hirdetési díj szavanként 50 fillér, mely a Debreceni Protestáns Lap D. 503,237. számú csekkszámláján küldendő be.

Jánd református egyházközség (Bereg m.) pályázatot hirdet *kántortanítói* állásra, nyugdíjazástól feltételezeten, 21 napi határidővel. Javadalom 14 kat. hold föld, természetbeni lakás (nagyfokú renoválás alatt). Törvényes államsegély. Értékegység 51, fele kántori, fele tanítói. Kötelessége törvényszerű. Pályázati kérvények közzé kell tenni a Lelkészi Hivatalba küldendő.

Köröstarcsa református egyházközsége pályázatot hirdet 21 napos határidővel tanyai II. sz. *tanítói* állásra. Fizetés törvényszerű. Istentisztelettartás kötelező, külön díjaztatik. Megváltási összeg 100 Ft. Lelkészi jelleg előny. Lelkészi Hivatal, Köröstarcsa.

Szerep református egyházközsége pályázatot hirdet a VI. számú újonnan szervezett *tanítói* állásra. Helyi hozzájárulás 10%, a többi államsegély. Határidő 21 nap. Orgonázni tudók előnyben.

Hencida általános iskolája újonnan szervezett V., VI. *tanítói* állásra 21 napi határidővel pályázatot hirdet. Pályázhatnak férfiak, nők. Lakbér. Fizetés, kötelesség törvényszerű. Zenei tudás előnyt jelent.

Lelkészi urak figyelmébe!

Megrongált tornyok javítását, festését és festését anyaggal és anyag nélkül bárhol vállalom.

Hívásra leutazom.

Kathy Imre
toronybádogos
Debrecen, Miklós-u. 28

Megrongált templomok és tornyok bádogos javítási munkáját vállalom.

Mázolását is elvégzem. 18 éve a debreceni egyház bádogosa:

CSATHÓ GÁBOR,
Vendég-u. 5. sz.

LAKÁS:
Püspöki palota.